

#SOTEU

PRANEŠIMAS APIE SAJUNGOS PADĖTĮ 2021 M.

URSULA VON DER LEYEN

TVIRTĖJANTI SAJUNGOS DVASIA

Ižanga

Gerbiamasis Pirmininke,
gerbiamieji Parlamento nariai,

daugelio žmonių neapleidžia jausmas, kad jų gyvenimas sustojęs, tuo tarpu pasaulis sparčiai juda tolyn.

Suvokti įvykių tempą ir iššūkių mastą kartais sunku.

Šis laikas buvo ir dvasinių ieškojimų metas. Vieni perkrato savo gyvenimą, kitur įsisiūbuoja diskusijos apie dalijimąsi vakcinomis ir apie tai, kokios vertybės mus vienija.

Tačiau, atsisukusi į tuos praėjusius metus ir vertindama dabartinę Sąjungos padėtį, visoje mūsų veikloje išvelgiu tvirtą dvasią.

Robert'as Schumanas yra sakęs: „Europai *reikia dvasios, idealo ir politinės valios tam idealui tarnauti.*“

Per pastaruosius dvylika mėnesių Europa šiems žodžiams įpūtė gyvybę.

Didžiausią šimtmečio pasaulinę sveikatos krizę pasirinkome įveikti drauge, kad gyvybę gelbstinti vakcina būtų vienodai prieinama visoje Europoje.

Giliausią daugelio dešimtmečių pasaulinę ekonomikos krizę pasirinkome įveikti drauge, naudodamiesi priemone „*NextGenerationEU*“.

Grėsmingiausią visų laikų planetos krizę pasirinkome įveikti drauge, pasukdami *Europos žaliuoju kursu*.

Tai padarėme kartu: kaip Komisija, kaip Parlamentas ir kaip 27 valstybės narės. Kaip viena Europa. Ir galime tuo didžiuotis.

Tačiau koronos laikas dar nesibaigė.

Pandemijai teberusenant, mūsų visuomenėje vis dar daug sielvarto. Yra širdžių, kurios niekad nebeužgis, gyvenimo istorijų, kurios niekad nebebus baigtos, ir laiko, kurio nebesugrąžinsime savo vaikams. Nauji ir seni iššūkiai mus pasitinka pasaulyje, kuris atsigauna – ir pleišėja – netolygiai.

Todėl nekyla abejonių: kitais metais laukia naujas tvirtybės išbandymas.

Tačiau esu įsitikinusi, kad kaip tik per išbandymus atsiskleidžia tikroji siela – jūsų dvasia.

Žvelgdama į visą mūsų Sąjungą, žinau, kad Europa išbandymą išlaikys.

Ir šį pasitikėjimą man suteikia įkvėpimas, kurio galime pasisemti iš Europos jaunuolių.

Nes mūsų jaunimui empatija ir solidarumas turi prasmę.

Jie tiki, kad esame atsakingi planetai.

Ir, nerimaudami dėl ateities, jie pasiryžę ją padaryti geresnę.

Mūsų Sąjunga stiprės, jei labiau panėšės į mūsų jaunąją kartą: mažančią, ryžtingą ir rūpestingą. Įsisąmoninusių vertybes ir drąsiai veikiančią.

Artimiausius dvylika mėnesių to reikės kaip niekada anksčiau. Tai išsakiau šįryt Pirmininkui D. Sassoli ir Ministrui Pirmininkui J. Janšai išsiųstame ketinimų rašte, kuriame išdėstyti ateinančių metų mūsų prioritetai.

SKINDAMASI KELIĄ PER SUNKUMUS IR ATSITIESDAMA EUROPA VIENINGA

Gerbiamieji Parlamento nariai,

metai pandemijos yra daug.

Kai prieš metus stovėjau jūsų akivaizdoje, nežinojau, kada ir ar apskritai turėsime saugią ir veiksmingą vakciną nuo COVID-19.

Tačiau šiandien, nepaisant visų kritikų, Europa yra tarp pirmaujančiųjų pasaulyje.

Daugiau kaip 70 proc. suaugusiųjų ES yra visiškai paskiepyti. Esame vieninteliai puse savo pagamintų vakcinų pasidaliję su likusiu pasauliu. Daugiau kaip 700 mln. dozių išdalijome Europoje, o dar per 700 mln. dozių – likusiame pasaulyje, daugiau kaip 130 šalių.

Esame vienintelis tai padaręs pasaulio regionas.

Pandemija – maratonas, ne sprintas.

Vadovavomės mokslu.

Europa skina mūsų darbo vaisius. Pasaulis skina mūsų darbo vaisius.

Mes elgėmės teisingai, nes elgėmės *europietiška*. Ir tai pasiteisino!

Tačiau, nors galime pagrįstai didžiulis, nėra jokios priežasties sudėti rankas.

Mūsų pirmas – ir skubiausias – prioritetas yra paspartinti visuotinę vakcinaciją.

Mažas pajamas gaunančiose šalyse suleista mažiau negu 1 proc. visų pasaulio dozių – neteisybė bado akis, todėl akivaizdu, kad reikia labai skubėti. Tai viena didžiųjų mūsų laiko geopolitinių problemų.

Europos komanda investuoja vieną milijardą eurų, kad Afrikoje būtų padidinti iRNR gamybos pajėgumai. Mes jau įsipareigojome pasidalyti 250 mln. dozių.

Ir šiandien galiu paskelbti, kad Komisija iki kitų metų vidurio jų padovanos dar 200 mln.

Tai investicija ne tik į solidarumą, bet ir į visuotinę sveikatą.

Antras prioritetas yra tolesnės pastangos čia, Europoje.

Susirūpinimą kelia tai, kad vakcinacijos tempai mūsų Sąjungoje labai skiriasi.

Todėl turime išlaikyti tempą.

Ir Europa pasirengusi nuveikti daugiau. Esame užsitikrinę 1,8 mlrd. papildomų dozių. Jų pakaks mums ir mūsų kaimynams, kai prireiks stiprinamųjų dozių. Dėkime visas pastangas, kad tai netaptų nepaskiepytųjų pandemija.

Galutinis prioritetas yra stiprinti mūsų pandeminei parengtį.

Praėjusiais metais sakiau, kad metas kurti Europos sveikatos sąjungą. **Pažadą tesime ir šiandien teikiame pasiūlymą įsteigti HERA instituciją ir pradėti jos veiklą.**

Ji mums labai padės anksčiau ir geriau reaguoti į ateityje kilsiančias grėsmes sveikatai.

Turime mokslo ir inovacijų pajėgumų, privačiojo sektoriaus žinių ir kompetentingų nacionalinių institucijų. Dabar reikia visa tai susieti ir užtikrinti didelį finansavimą.

Todėl siūlau naują **pasirengimo sveikatos situacijoms ir atsparumo didinimo misiją** visai ES. Ir iki 2027 m. Europos komanda ją turėtų paremti investuodama 50 mlrd. eurų.

Kad daugiau nė vieno viruso vietinė epidemija nevirstų pasauline pandemija.

Geresnės už tai investicijų gražos nerasi.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

Europos sveikatos sąjungos kūrimas yra didelis žingsnis į priekį. Tad noriu padėkoti Parlamentui už paramą.

Parodėme, kad, kai veikiame išvien, esame pajėgūs veikti greitai.

Antai, ES skaitmeninis sertifikatas:

Šiandien visoje Europoje sugeneruota daugiau kaip 400 mln. sertifikatų. Jį jau įdiegė 42 šalys 4 žemynuose.

Mes jį pasiūlėme kovo mėnesį.

Jūs puikiai padirbėjote!

Po trijų mėnesių jis buvo patvirtintas ir tapo realybe.

Bendros pastangos davė vaisių: kol kitur pasaulyje apie tai buvo kalbama, Europa ėmė ir padarė.

Daug ką padarėme teisingai. Skubiai kūrėme SURE – Europos laikinos paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti. Ja naudodamiesi padėjome daugiau kaip 31 mln. darbuotojų ir 2,5 mln. įmonių visoje Europoje.

Pasimokėme iš praeities, kai būdavome pernelyg susiskaldę ir vilkindavome.

Ir skirtumas akivaizdus: praėjusį kartą prireikė 8 metų, kol Europos BVP vėl pasiekė ikikrizinį lygį.

Šįkart tikimės, kad ikipandeminį lygį 19 šalių pasieks šiemet, o likusios – kitąmet.

Paskutinį ketvirtį euro zona augimu pralenkė ir JAV, ir Kiniją.

Ir tai tik pradžia. Ir finansų krizės pamokos turėtų įspėti: Europa per anksti paskelbė pergalę, ir tai mums brangiai kainavo. Tos pačios klaidos nebekartosime.

Svarbu tai, kad naudodamiesi priemone „NextGenerationEU“ investuosime ir į atsigavimą artimiausiu laikotarpiu, ir į ilgalaikį klestėjimą.

Spręsimė struktūrines ekonomikos problemas: nuo darbo rinkos reformų Ispanijoje iki pensijų reformų Slovėnijoje ar mokesčių reformos Austrijoje.

Investuosime beprecedentes sumas į 5G ir šviesolaidžio ryšį. Ne mažiau svarbu investuoti į skaitmeninių įgūdžių ugdymą. Šiam uždaviniui reikės vadovų dėmesio ir aukščiausiojo lygmens struktūrinio dialogo.

Mūsų veiksmai rodo aiškia kryptį rinkoms ir investuotojams.

Tačiau, žvelgdami pirmyn, turime apmąstyti, kaip krizė paveikė ekonomikos būklę – nuo išaugusios skolos iki nevienodo poveikio skirtingiems sektoriams ar naujų darbo metodų.

Todėl Komisija artimiausiomis savaitėmis vėl pradės diskusiją apie ekonomikos valdymo peržiūrą. Norime laiku iki 2023 m. pasiekti sutarimą dėl tolesnių žingsnių.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

netrukus minėsime ES bendrosios rinkos trisdešimtmetį. 30 metų ji Europoje sudarė labai palankias sąlygas pažangai ir gerovei.

Prasidėjus pandemijai gynėme ją nuo bandymų suardyti ir suskaidyti. Bendroji rinka yra atsigavimo pagrindas, kuriuo remiantis galima kurti geras darbo vietas ir didinti konkurencingumą.

Tai ypač svarbu bendrojoje skaitmeninėje rinkoje.

Praėjusiais metais pateikėme didelio užmojo pasiūlymų.

Kad būtų apribota didžiųjų platformų galia valdyti prieigą.
Kad būtų užtikrinta tų platformų demokratinė atsakomybė.
Kad būtų skatinamos inovacijos.
Kad būtų pažabota dirbtinio intelekto galia.

Nuo skaitmenizacijos daug kas priklauso. Valstybės narės tokios pat nuomonės: „NextGenerationEU“ išlaidos skaitmenizacijai netgi viršijo nustatytą 20 proc. tikslą.

Tai rodo, kaip svarbu investuoti į mūsų Europos technologinį suverenitetą. Turime dėti dar daugiau pastangų, kad mūsų skaitmeninė pertvarka vyktų pagal mūsų pačių taisykles ir atitiktų mūsų vertybes.

Pakalbėkime apie puslaidininkius, mažyčius lustus, be kurių niekas neveiktų: nuo išmaniųjų telefonų ir elektrinių paspirtukų iki traukinių ar ištisų pažangiųjų gamyklų.

Skaitmenizacija be lustų neįmanoma. Ir kol čia kalbame, ištisos gamybos linijos dėl puslaidininkių trūkumo dirba lėčiau, nors paklausa didėja.

Tačiau, kol pasaulinė paklausa augo kaip ant mielių, Europai tenkanti visos vertės grandinės dalis – nuo projektavimo iki gamybos pajėgumų – mažėjo. Esame priklausomi nuo Azijoje gaminamų moderniausių lustų.

Tai ne tik mūsų konkurencingumo reikalas. Tai ir technologinio suvereniteto reikalas. Todėl sutelkime į jį dėmesį.

Pasiūlysiu naują Europos lustų aktą. Turime sujungti mūsų pasaulinės klasės mokslo, projektavimo ir bandymų pajėgumus. Turime koordinuoti ES ir nacionalines investicijas visoje vertės grandinėje.

Tikslas yra drauge sukurti moderniausią europinę lustų ekosistemą, taip pat ir gamybą, kad galėtume patys saugiai jais apsirūpinti ir plėtotume naujas rinkas novatoriškoms Europos technologijoms.

Taip, tai bauginantis uždavinys. Ir žinau kai kuriuos sakysiant, kad tai neįmanoma.

Tačiau tą patį jie sakė prieš 20 metų apie GALILEO.

Ir kas įvyko? Ėmėme ir padarėme. Šiandien Europos palydovai teikia navigacijos sistemos paslaugas daugiau kaip 2 mlrd. išmaniųjų telefonų visame pasaulyje. Pasaulyje esame lyderiai. **Todėl dar kartą parodykime drąsą, šįsyk dėl puslaidininkių.**

Gerbiamieji Parlamento nariai,

pandemija paliko gilių randų – jos poveikis mūsų socialinei rinkos ekonomikai milžiniškas.

Kiekvieną vakarą stovėdami prie langų ir durų plodavome priešakinėse linijose kovojantiems darbuotojams. Visi jutome, kaip daug priklausome nuo šių darbuotojų. Nuo šių moterų ir vyrų, kurie aukojosi nepaisydami menkesnio atlyginimo, mažesnės apsaugos ir silpnesnio saugumo.

Nors plojimai gal ir pritilo, išgyventi stiprūs jausmai neturi nuslopti.

Štai kodėl taip svarbu įgyvendinti **Europos socialinių teisių ramstį**. Tai deramų darbo vietų, teisingų darbo sąlygų, geresnės sveikatos priežiūros ir tinkamos profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros klausimas.

Jei pandemija mus ko ir išmokė, tai branginti laiką. Ir kad nėra laiko, brangesnio už skirtąjį artimiesiems.

Todėl pasiūlysimė naują Europos priežiūros strategiją.

Kad kiekvienas vyras ir moteris galėtų gauti kuo geresnes priežiūros paslaugas ir kuo tinkamiau derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą.

Tačiau socialinis teisingumas – ne tik laiko, bet ir fiskalinio teisingumo klausimas.

Mūsų socialinėje rinkos ekonomikoje tai, kad įmonės gauna pelno, yra gerai. *Tačiau pelno jos gauna* dėl to, kad mūsų infrastruktūra, socialinė apsauga ir švietimo sistemos yra kokybiškos.

Todėl mažų mažiausia, ką jos galėtų padaryti, – prisidėti teisingai apskaičiuotu savo indėliu. Todėl mes ir toliau kovosime su mokesčių vengimu ir slėpimu.

Pateksime teisės akto, kuriuo siūloma spręsti priedangos įmonių slepiamo pelno problemą, projektą. Ir imsime visko, ko reikia, kad būtų sudarytas istorinis pasaulio susitarimas dėl minimalaus įmonių pelno mokesčio dydžio.

Sumokėti teisingą mokesčių dalį – ne tik viešųjų finansų klausimas. Tai visų pirma - paprasčiausias teisingumo klausimas.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

mums visiems buvo naudingi Europos socialinės rinkos ekonomikos principai. Todėl turime siekti, kad ir ateinanti karta jais remdamasi galėtų kurti savo ateitį.

Dabartinė jaunoji karta – itin išsilavinusi, nepaprastai talentinga ir ypač motyvuota. Karta, tiek daug paaukojusi, kad kiti liktų saugūs.

Paprastai jaunystė – atradimų metas. Įgyjama naujų patirčių. Susirandama draugų visam gyvenimui. Atrandamas savas kelias. Bet ko gi reikalauja iš dabartinio jaunimo? Riboti socialinius kontaktus, izoliuotis ir mokytis namuose. Daugiau kaip metus.

Todėl visomis priemonėmis, kurių imamės – nuo Žaliojo kurso iki „NextGenerationEU“, siekiame apsaugoti jų ateitį.

Todėl ir „NextGenerationEU“ turėtų būti finansuojama **iš naujų nuosavų išteklių**, kurių sieksime gauti.

Tačiau taip pat turime rūpintis, kad neatsirastų naujo atotrūkio. **Nes Europai reikalingas kiekvienas jaunuolis.**

Turime padrašinti tuos, kurie praslysta pro akis. Tuos, kurie neturi darbo. Tuos, kurie nei studijuoja, nei mokosi.

Jiems pasiūlysiame naują programą – ALMA.

ALMA suteiks šiems jauniems europiečiams galimybę įgyti laikino darbo kitoje valstybėje narėje patirties.

Nes jie irgi nusipelno išgyventi į „Erasmus“ panašią patirtį. Įgyti kompetencijos, užmegzti ryšių ir susikurti savą europinę tapatybę.

Bet jei norime, kad Sąjunga taptų tokia, kuri atspindėtų jaunuolių lūkesčius, jiems turi būti sudarytos sąlygos formuoti Europos ateitį. Mūsų Sąjungos siela ir vizija turi būti jiems artima.

Jacques'as Delors'as sakė: *Kokia bus Europa, jei jaunuoliai neįžvelgs joje bendro projekto ir savo pačių ateities vizijos?*

Todėl siūlysiame 2022-uosius paskelbti Europos jaunimo metais. Kad atiduotume duoklę jaunuoliams, tiek atidavusiems kitiems. Todėl užtikrinsime, kad jaunuoliai galėtų vesti diskusijas per Konferenciją dėl Europos ateities.

Tai jų ateitis. Tai turi būti jų konferencija.

Kaip jau sakėme kadencijos pradžioje, Komisija bus pasirengusi įgyvendinti tai, kas bus sutarta per konferenciją.

ATSAKOMYBĖS SUVIENYTA EUROPA

Gerbiamieji Parlamento nariai,

ši karta yra sąmoninga. Ji verčia mus aktyviau ir sparčiau kovoti su klimato krize.

Vasaros įvykiai tai tik patvirtina. Belgija ir Vokietija skendėjo potvyniuose. Nuo Graikijos salų iki Prancūzijos kalvų degė miškai.

Jei netikime tuo, ką matome savo akimis, belieka pasitikėti mokslu.

Jungtinės Tautos neseniai paskelbė Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaitą. Būtent ji – klimato kaitos klausimu autoritetinga *mokslo* institucija.

Ataskaita nepalieka jokių abejonių. Klimato kaita vyksta dėl žmogaus kaltės. Bet kadangi tai vyksta dėl žmogaus kaltės, galime dėl to ko nors imtis.

Neseniai girdėjau teigiant: **Klimatas šyla. Tai mūsų kaltė. Dėl to esame tikri. Padėtis prasta. Bet galime ją ištaisyti.**

Ir pokyčiai jau vyksta.

Per pirmąjį šių metų pusmetį Vokietijoje užregistruota daugiau elektrinių nei dyzelinių automobilių. Šiandien Lenkija – didžiausia ES automobilių baterijų ir elektrinių autobusų eksportuotoja. Kitas pavyzdys – **naujasis europinis bauhausas**, visoje Sąjungoje sukėlęs didžiulę architektų, dizainerių ir inžinierių kūrybiškumo bangą.

Taigi akivaizdu, kad reikalai juda į priekį.

O to ir siekiama Europos žaliuoju kursu.

Pernykštėje kalboje paskelbiau apie mūsų tikslą iki 2030 m. taršą sumažinti bent 55 proc. Per tą laiką nuo klimato tikslų kartu perėjome prie teisinių įsipareigojimų.

Ir pirmieji iš didžiųjų ekonomikų pateikėme išsamų tam įgyvendinti reikalingų teisės aktų rinkinį.

Žvelgiant į detales, viskas atrodo sudėtinga. Bet tikslas paprastas. Taršą apmokestinsime. Vartosime švaresnę energiją. Mūsų automobiliai bus pažangesni, o lėktuvai – mažiau taršūs.

Ir užtikrinsime, kad didesnę klimato srities užmojų lydėtų didesnis socialinis užmojis. **Žalioji pertvarka turi būti teisinga. Todėl pasiūlėme įsteigti naują Socialinį klimato fondą**, kad įveiktume energijos nepriteklių, kurį jau kenčia 34 milijonai europiečių.

Tikiuosi, kad nei Parlamentas, nei valstybės narės dokumentų rinkinio neatmes ir išlaikys jo užmojų.

Klimato kaitos ir gamtos krizių srityje **Europa gali daug nuveikti**. Ir ji padės kitiems. Su pasididžiavimu **šiandien paskelbiu, kad ES padvigubins biologinei įvairovei skirtą išorės finansavimą**, ypač pažeidžiamiausioms šalims.

Bet Europa negali to imtis viena.

Glazge vyksianti konferencija COP26 – lemiamas išbandymas pasaulinei bendruomenei.

Didžiosios ekonomikos – nuo JAV iki Japonijos – užsimojo pasiekti poveikio klimatui neutralumą iki 2050 m. ar šiek tiek vėliau. Konkretūs planai šiems užmojams remti turi būti parengti laiku, iki Glazgo konferencijos. Nes dabartiniais įsipareigojimais dėl 2030 m. nebus užtikrinta, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 laipsnio Celsijaus.

Atsakomybė tenka kiekvienai šaliai!

Vilčių teikia Kinijos Prezidento Xi Jinpingo savo šaliai iškelti tikslai. Tačiau raginame Kiniją tokios pat lyderystės imtis ir nustatant, kaip tuos tikslus pasiekti. Pasauliui palengvėtų, jei šalis parodytų, kad iki dešimtmečio vidurio gali apriboti išmetamą teršalų kiekį ir atsisakyti anglių savo teritorijoje ir užsienyje.

Nors atsakomybė tenka kiekvienai šaliai, didžiųjų ekonomikų įsipareigojimas *mažiausiai* išsivysčiusioms ir *pažeidžiamiausioms* šalims yra ypatingas. Joms nepaprastai svarbu gauti **kovos su klimato kaita finansavimą** – tiek tam, kad būtų švelninamas jos poveikis, tiek tam, kad būtų prisitaikoma prie jos poveikio.

Meksike ir Paryžiuje didžiosios ekonomikos įsipareigojo iki 2025 m. kasmet skirti po 100 milijardų dolerių mažiausiai išsivysčiusioms ir pažeidžiamiausioms šalims.

Mes savo įsipareigojimą vykdome. **Europos komandos įnašas – po 25 milijardus dolerių per metus**. Tačiau kelyje pasaulinio tikslo link kiti tebėra už didžiulės prarajos.

Jei ta praraja bus įveikta, padaugės šansų, kad Glazgo konferencija bus sėkminga.

Šiandien siunčiu žinią, kad Europa pasirengusi nuveikti daugiau. **Pasiūlysiame kovai su klimato kaita finansuoti iki 2027 m. skirti dar 4 milijardus eurų**. Tačiau taip pat tikimės didesnio Jungtinių Valstijų ir kitų partnerių aktyvumo.

Jei JAV ir ES kartu rastų trūkstatų lėšų kovai su klimato kaita finansuoti, pasaulinei bendruomenei būtų pasiųstas aiškus signalas, kas yra lyderis klimato srityje. Metas veikti.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

ši klimato ir ekonominė lyderystė ypač svarbi, kad būtų pasiekti Europos užsibrėžti pasauliniai ir saugumo tikslai.

Šiuo metu, kai pereinama prie naujos tarptautinės tvarkos, ji atspindi ir didesnio masto permainas pasaulinėje arenoje.

Žengiame į **naują hiperkonkurencingumo erą**.

Erą, kurioje dėl didesnės įtakos kai kas pasirengęs bet kam: nuo vakcinų pažadų ir paskolų didelėmis palūkanų normomis iki raketų ir dezinformacijos.

Erą, paženklintą regionų varžymosi ir naujo galingųjų valstybių domėjimosi viena kita.

Pastarieji įvykiai Afganistane – ne šių permainų priežastis, o požymis.

Pirmiausia noriu, kad mane aiškiai suprastumėte: **Mes palaikome Afganistano žmones**. Moteris ir vaikus, prokurorus, žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus.

Ypač teisėjas, kurioms tenka dabar slėptis nuo vyrų, kuriuos jos pasiuntė už grobų. Dėl indėlio į teisingumą ir teisinę valstybę dabar joms gresia pavojus. Mes jas turime paremti ir su valstybėmis narėmis koordinuosime pastangas užtikrinti jų saugumą.

Turime ir toliau remti visus Afganistane ir kaimyninėse šalyse esančius afganistaniečius. Turime padaryti viską, kad būtų išvengta realios didelio bado ir humanitarinės nelaimės rizikos. Ir patys prie to prisidėsime. Padidinsime afganistaniečiams skirtą pagalbą dar 100 milijonų eurų.

Tai bus numatyta naujame bendros **paramos Afganistanui priemonių rinkinyje**, kurį bendromis jėgomis parengsime ir pateiksime per artimiausias savaites.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

matyti tai, kas vyksta Afganistane, turėjo būti nepaprastai skaudu visoms einant tarnybą žuvusiųjų šeimoms.

Žemai lenkiame galvą prieš savo gyvybę ten paaukojusius karius, diplomatus ir pagalbos darbuotojus.

Kad jų tarnystė nebūtų beprasme, turime apmąstyti, kaip galėjo nutikti, kad ši misija nutraukta taip staiga.

Yra didžiulį nerimą keliančių klausimų, kuriuos turės išnagrinėti NATO sąjungininkai.

Bet tikrai nėra nė vieno saugumo ir gynybos klausimo, kurį būtų galima išspręsti *mažiau* bendradarbiaujant. Turime investuoti į bendrą partnerystę ir kliautis kiekvienos pusės unikaliomis stiprybėmis.

Todėl bendradarbiaujame su Generaliniu Sekretoriumi Jensu Stoltenbergu ir dar šiemet pateiksime naują ES ir NATO bendrą pareiškimą.

Tačiau tai tik vienas lygties dėmuo.

Europa gali – ir aiškiai turėtų – būti pajėgi ir pasirengusi padaryti daugiau pati. Bet jei norime daryti daugiau, pirmiausia turime paaiškinti kodėl. Matau tris plačias priešasčių kategorijas.

Pirma, mums reikalingas stabilumas kaimynystėje ir kituose regionuose.

Su pasauliu mus jungia sąsauriai, audringos jūros ir ilgos sausumos sienos. Dėl savo geografijos Europa geriau nei kas kitas žino: jei laiku neišspręsi krizės svetur, ji ateis į tavo kiemą.

Antra, mums kylančios grėsmės greitai kinta: nuo hibridinių ar kibernetinių atakų iki spartėjančio ginklavimosi varžybų kosmose.

Perversminės technologijos labai sulygino jėgas – šiandien panaudoti galią gali piktavalės valstybės arba nevalstybinės grupuotės.

Didžiulei žalai padaryti nebereikia kariuomenės ir raketų. Gamyklų, miestų administracijų ir ligoninių veiklai paralyžiuoti užtenka nešiojamojo kompiuterio. Sutrikdyti visą rinkimų procesą galima išmaniuoju telefonu, prijungtu prie interneto.

Trečia, Europos Sąjunga yra išskirtinis saugumo garantas. Bus misijų, kuriose NATO ar JT nedalyvaus, bet ES jose turėtų dalyvauti.

Vietoje mūsų kariai dirba drauge su policijos pareigūnais, teisininkais ir gydytojais, su humanitarinės pagalbos darbuotojais ir žmogaus teisių gynėjais, su mokytojais ir inžinieriais.

Galime karinę ir civilinę veiklą derinti su diplomatija ir vystymosi pagalba, turime ilgą taikos palaikymo ir saugojimo patirtį.

Gera žinia yra ta, kad pastaraisiais metais pradėjome kurti Europos gynybos ekosistemą.

Tačiau mums reikalinga Europos gynybos sąjunga.

Pastarosiomis savaitėmis būta daug diskusijų dėl ekspedicinių pajėgų. Kokių ir kiek jų mums reikia: kovinių grupių ar ES greitojo reagavimo pajėgų.

Be abejonės, tai debatų dalis ir, tikiu, bus sprendimo dalis.

Vis dėlto kur kas svarbiau yra išsiaiškinti, kodėl praeityje tai neveikė.

Gali turėti pažangiausias pajėgas pasaulyje, bet jeigu niekad nesi pasirengęs jų panaudoti, tai kokia iš jų nauda?

Iki šiol mus labiau sulaukė ne pajėgumų, o politinės valios stoka.

Ir jei sustiprinsime politinę valią, galime daug ką padaryti ES lygmeniu.

Pateiksiu tris konkrečius pavyzdžius.

Pirmiausia, turime padėti kolektyvinio sprendimų priėmimo pagrindą – tai vadinčiau informuotumu apie padėtį.

Negerai, kai tame pačiame regione veikiančios valstybės narės nesidalija savo informacija Europos lygmeniu. Gyvybiškai svarbu gerinti bendradarbiavimą žvalgybos srityje.

Ir ne tik siaurąją žvalgybos prasme.

Svarbu telkti visų tarnybų ir visų šaltinių žinias. Nuo kosmoso iki policijos instruktorių, nuo atvirųjų šaltinių iki plėtros agentūrų. Tai mums užtikrina unikalų žinių išsamumą ir gylį.

Žinių yra!

Bet panaudoti jas pagrįstiems sprendimams priimti galime tik matydami visą vaizdą. O dabar taip nėra. Turime žinių, bet jos nesusietos. Informacija fragmentiška.

Štai kodėl ES galėtų svarstyti galimybę turėti savo jungtinį informuotumo apie padėtį centrą skirtingoms informacijos dalims susieti.

Būtume geriau pasirengę, puikiai informuoti ir pajėgūs priimti sprendimus.

Antra, turime gerinti sąveikumą. Todėl jau investuojame į bendras Europos platformas – nuo naikintuvų iki bepiločių orlaivių ir kibernetinių technologijų.

Ir turime toliau ieškoti naujų būdų, kaip išnaudoti visą įmanomą sinergiją. Būtų galima apsvarstyti galimybę PVM neapmokestinti įsigyjamos Europoje sukurtos ir pagamintos gynybai skirtos įrangos.

Tai ne tik padidintų mūsų sąveikumą, bet ir sumažintų dabartinę priklausomybę.

Trečia, gynyba nebeįsivaizduojama be kibernetinių technologijų. Viskas, kas sujungta, gali būti įsilaužėlių taikinyš. Išteklių trūksta, taigi turime suvienyti jėgas. Ir turime ne tik stengtis įveikti kibernetines grėsmes, bet ir siekti pirmauti kibernetinio saugumo srityje.

Kibernetinės gynybos priemonės turėtų būti kuriamos čia, Europoje. Todėl mums reikalinga **Europos kibernetinės gynybos politika**, taip pat teisės aktai dėl bendrų standartų pagal **naują Europos kibernetinio atsparumo aktą**.

Taigi galime daug ką padaryti ES lygmeniu. Tačiau daugiau daryti turi ir valstybės narės.

Pradedant nuo bendro mums kylančių grėsmių vertinimo ir bendro požiūrio, kaip su jomis kovoti. **Strateginis kelrodis** bus svarbus šios diskusijos elementas.

Ir turime nuspręsti, kaip galime pasinaudoti visomis Sutartyje jau numatytomis galimybėmis.

Todėl, kai Tarybai pirmininkaus Prancūzija, su Prezidentu E. Macronu surengsiu **aukščiausiojo lygio susitikimą Europos gynybos klausimams aptarti**.

Atėjo metas Europai pereiti į kitą lygį.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

pasaulyje, kuriame vis nuožmiau varžomasi, apsaugoti savo interesus reiškia daugiau nei tik apsaugoti save.

Tam mezgami stiprūs ir patikimi partnerystės ryšiai. To reikia ne dėl prabangos, o dėl stabilios, saugios ir klestinčios mūsų ateities.

Darbas prasideda nuo partnerystės su artimiausiais sąjungininkais stiprinimo.

Kartu su JAV parengsime naują visuotinių pokyčių darbotvarkę: nuo **Prekybos ir technologijų tarybos** iki sveikatos saugumo ir tvarumo.

ES ir JAV visada bus stipresnės veikdamos išvien.

Tas pats pasakytina apie kaimynus **Vakarų Balkanuose**.

Mėnesio gale vyksiu į šį regioną pasiųsti aiškaus ženklo, kad esame įsipareigoję tęsti stojimo procesą. **Dėl visų tų jaunų žmonių, tikinčių Europos ateitimi.**

Štai kodėl didiname savo paramą siūlydami naują investicijų ir ekonomikos planą, kurio vertė siekia apie trečdalį šio regiono BVP. Investuodami į Vakarų Balkanų ateitį, investuojame į ES ateitį.

Taip pat toliau investuosime į partnerystę su kaimyninėmis šalimis – stiprinsime bendradarbiavimą su Rytų partnerystės šalimis, įgyvendinsime naują Viduržemio jūros regiono darbotvarkę ir tęsime darbą stiprindami įvairius ryšius su Turkija.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

kad Europos vaidmuo pasaulyje būtų reikšmingesnis, reikia dėmesį sutelkti į naujos kartos partnerystės ryšius.

Šia idėja paremtas **siekis yra nauja ES ir Indijos bei Ramiojo vandenyno regiono strategija**. Tai rodo didėjančią šio regiono svarbą mūsų gerovei ir saugumui. Deja, faktas ir tai, kad ja naudojasi autokratiniai režimai bandydami didinti savo įtaką.

Europa turi aktyviau reikštis ir veikti šiame regione.

Todėl drauge dirbdami sieksime stiprinti prekybos ryšius bei pasaulines tiekimo grandines ir vykdyti naujus investicijų į žaliąsias ir skaitmenines technologijas projektus.

Tai pavyzdys, kaip Europa gali perkonstruoti savąjį pasaulio sąsajumo modelį.

Mums gerai sekasi finansuoti kelių tiesimą. Bet Europai nėra prasmės nutiesti puikų kelią nuo Kinijai priklausančios vario kasyklos iki Kinijai priklausančio uosto.

Priimti sprendimus dėl tokių investicijų turime išmintingiau.

Todėl netrukus pristatysime naują sąsajumo strategiją „Globalūs tiltai“.

„Globalių tiltų“ partnerystės ryšius megsime su šalimis visame pasaulyje. Norime investuoti į kokybišką infrastruktūrą, susiesiančią prekes, žmones ir paslaugas visame pasaulyje.

Laikysimės vertybėmis grindžiamo požiūrio, mūsų partneriams užtikrinsiančio skaidrumą ir gerą valdymą.

Siekiame susieti, o ne susaistyti!

Ir žinome, kaip tai padaryti. Vasarą nauja povandeninė šviesolaidžio linija sujungė Braziliją ir Portugaliją.

Investuodami kartu su Afrika, sukursime žaliojo vandenilio rinką, sujungiančią abu Viduržemio jūros krantus.

Kad „Globalių tiltų“ idėja virstų realybe, mums reikia remtis Europos komandos principu. Susiesime institucijas ir investicijas, bankus ir verslo bendruomenę. Šiam klausimui teiksime pirmenybę regionų aukščiausio lygio susitikimuose, pradedant kitu ES ir Afrikos aukščiausio lygio susitikimu, vyksiančiu vasarį.

Norime „Globalius tiltus“ padaryti visame pasaulyje atpažįstamu patikimu ženklu.

Pasakysiu aiškiai: daryti verslą visame pasaulyje, vykdyti pasaulinę prekybą – visa tai yra gerai ir reikalinga. Tačiau negalima to daryti pamiriant žmonių orumą ir laisvę.

25 mln. žmonių grasinimais verčiami dirbti ne savo noru. Niekaip negalime leisti, kad jie būtų verčiami gaminti produktus ir kad šiais produktais vėliau būtų prekiaujama Europos parduotuvėse.

Taigi siūlysimė į mūsų rinką neįsileisti produktų, pagamintų naudojant priverstinį darbą.

Žmogaus teisės neparduodamos – už jokią kainą.

EUROPA, SUVIENIJUSI LAISVĘ IR ĮVAIROVĘ

Gerbiamieji Parlamento nariai, žmonės nėra derybų įkaitai.

Pažvelkite, kas dedasi prie mūsų sienos su Baltarusija. Minsko režimas žmones pavertė įrankiais. Susodino juos į lėktuvus ir tiesiogine to žodžio prasme stūmė Europos sienų link.

To negalima toleruoti.

Ir tai rodo greita Europos reakcija. **Galite būti tikri, toliau palaikysime Lietuvą, Latviją ir Lenkiją.**

Ir vadinkime daiktus tikraisiais vardais: tai hibridinė ataka, kuria siekiama destabilizuoti Europą.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

tai nėra paskiri įvykiai. Panašių incidentų matėme prie kitų sienų. Ir išvysime jų dar. Todėl spręsdami Šengeno erdvės klausimus ieškosime naujų būdų, kaip reaguoti į tokią agresiją ir užtikrinti vieningą mūsų išorės sienų apsaugą.

Tačiau kol mes nerasime bendro sutarimo, kaip valdyti migraciją, mūsų oponentai toliau ja naudosis.

Tuo tarpu prekyautojai žmonėmis toliau pelnosi gabendami juos mirtinai pavojingais maršrutais per Viduržemio jūrą.

Šie įvykiai rodo, kad kiekviena šalis yra suinteresuota kurti Europos migracijos sistemą.

Naujame migracijos ir prieglobsčio pakte yra viskas, ko mums reikia įvairiose aktualiose situacijose.

Yra visi elementai. Tai subalansuota ir humaniška sistema, veiksminga visose valstybėse narėse ir *visomis aplinkybėmis*. Žinome, kad galime rasti bendrą sutarimą.

Komisija pristatė paktą prieš metus, bet į priekį judama labai vangiai.

Manau, kad dabar atėjo metas europinei migracijos valdymo politikai. Todėl raginu šį Parlamentą ir valstybes nares paspartinti procesą.

Galiausiai svarbu pasitikėjimas. Valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas. Europiečių tikėjimas, kad migraciją galima suvaldyti. Tikėjimas, kad Europa visada laikysis savo priedermės pasirūpinti pažeidžiamiausiais ir reikalingiausiais pagalbos.

Dėl migracijos Europoje yra daug labai tvirtų nuomonių, bet aš tikiu, kad iki bendro sutarimo jau ne taip toli.

Jeigu paklaustume europiečių, dauguma pritartų tam, kad turėtume pažaboti neteisėtą [angl. *irregular*] migraciją, bet drauge suteikti prieglobstį tiems, kurie buvo priversti palikti savo šalį.

Jie pritartų tam, kad turėtume gražinti atgal tuos, kurie neturi teisės pasilikti, bet priimti tuos, kurie atvyko teisėtai ir svariai prisideda prie mūsų visuomenės ir ekonomikos.

Ir *visi* turėtume sutarti, kad migracijos tema niekada neturėtų būti naudojama siekiant skaldyti.

Esu įsitikinusi, kad yra būdas, kaip Europa gali puoselėti tarpusavio pasitikėjimą, kai reikia spręsti migracijos klausimus.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

ant **demokratijos ir bendrų vertybių** pamatų kuriamos visuomenės tvirtai stovi ant kojų.

Jos suteikia galių žmonėms.

Taip randasi naujų idėjų, vyksta permainos, įveikiamos neteisybės.

Po antrojo pasaulinio karo tikėjimas šiomis bendromis vertybėmis draugėn subūrė mūsų Europos kūrėjus.

Tos pačios vertybės vienijo kovotojus už laisvę, prieš 30 metų nutraukusius geležinę uždangą.

Jie troško demokratijos.

Norėjo laisvai išsirinkti valdžią.

Norėjo teisinės valstybės – visi turėjo būti lygūs prieš įstatymą.

Norėjo žodžio laisvės ir nepriklausomos žiniasklaidos.

Norėjo padaryti galą sekimui bei valstybiniam šnipinėjimui ir įveikti korupciją.

Norėjo laisvės būti kitokie nei dauguma.

Arba, kaip anuomet taikliai pasakė Čekijos Prezidentas Vaclavas Havelas, norėjo visų tų „puikiųjų europinių vertybių“.

Tai vertybės, kurias suformavo kultūrinis, religinis ir humanistinis Europos paveldas.

Jos yra dalis mūsų dvasios, dalis mūsų dabartinės esybės.

Dabar šios vertybės įtvirtintos mūsų Europos sutartyse.

Visi mes, kaip laisvos ir suverenios valstybės įsilieję į Sąjungą, įsipareigojome jų laikytis.

Pasižadėjome jas ginti ir šio pažado niekada neatsisakysime.

Mūsų vertybes garantuoja mūsų teisinė tvarka ir **Teisingumo Teismo** sprendimai. Juos vykdyti privalu. Ir mes atidžiai stebime, kad jų būtų laikomasi – kiekvienoje mūsų Sąjungos valstybėje narėje.

Teisinės valstybės principo gynimas – ne tik kilnus tikslas, bet ir sunkus darbas ir nuolatinės grumtynės dėl geresnės ateities.

Šio proceso dalis yra ir mūsų **teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose** siūlomos reformos. Pavyzdžiui, teisingumo reforma Maltoje arba korupcijos tyrimai Slovakijoje.

Nuo 2022-ųjų teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose valstybėms narėms pateiksime daugiau konkrečių rekomendacijų.

Deja, kai kuriose valstybėse narėse yra nerimą keliančių apraiškų. **Ir čia noriu pabrėžti – viskas prasideda nuo dialogo. Jis pats savaime nėra tikslas, tačiau turi duoti rezultatą.**

Todėl laikomės dialogo *ir* ryžtingo veikimo dvejų būdų.

Taip darėme praeitą savaitę. Ir darysime toliau.

Nes teisę į nepriklausomą teisingumą, teisę į lygybę prieš įstatymą – šias teises žmonės neginčijamai turi turėti visur Europoje, ir nesvarbu, ar jie priklauso daugumai, ar mažumai.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

Europos Sąjungos biudžetas – į skaičius sudėta mūsų Sąjungos ateitis. Todėl jį reikia saugoti.

Turime pasirūpinti, kad kiekvienas euras, kiekvienas centas būtų panaudotas tikslingai ir laikantis teisinės valstybės principo.

Investicijos, mūsų vaikams turinčios užtikrinti geresnę ateitį, negali nutekėti neaiškiais kanalais.

Korupcija – ne tik vogimas iš mokesčių mokėtojų. Ji atgraso investuotojus. Korupcija reiškia, kad už didelius pinigus galima nusipirkti privilegijų, o galingieji gali iškliebtinai demokratijos taisykles.

Saugodami biudžetą, stebėsime kiekvieną atvejį ir darysime viską, kas yra mūsų jėgoms.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

gindami savo vertybes, giname ir laisvę. Laisvę būti tuo, kas esi, laisvę išsakyti į galvą atėjusias mintis, laisvę mylėti, ką nori.

Laisvė yra ir išsilaisvinimas iš baimės. Per pandemiją į jos nelaisvę buvo patekusios pernelyg daug moterų.

Tai buvo siaubingas laikas toms, kurios niekur negalėjo pasislėpti, niekur pabėgti nuo savo skriaudėjų. Šias tamsumas reikia prašalinti. Parodyti kelią iš kančios. **Skriaudėjai turi stoti prieš teismą.**

O moterys vėl turi būti laisvos ir pačios lemti savo likimą.

Todėl iki metų galo **pateiksime teisės aktą, padėsiantį kovoti su smurtu prieš moteris.** Tam reikalinga veiksminga prevencija, teisėsauga ir apsauga virtualiame ir realiame gyvenime.

Svarbu kiekvieno orumas, svarbu teisingumas. Tai Europos dvasia. Ir ją turime stiprinti.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

galiausiai pažvelkime į laisvę, kuri yra visų kitų laisvių balsas, – **žiniasklaidos laisvę.**

Žurnalistai užsipuolami vien už tai, kad dirba savo darbą.

Vieni sulaukia grasinimų ir puolimo kumščiais, kiti – tragiškos žūties. Ir tai vyksta mūsų Europos Sąjungos vidury. Paminėsiu keletą vardų. Daphné Caruana Galizia. Janas Kuciakas. Peteris de Vriesas.

Jų istorijos gal ir skiriasi, bet turi vieną bendrybę: visi jie kovojo už mūsų teisę į informaciją. Ir žuvo už ją kovodami.

Informacija – viešoji gėrybė. Turime apsaugoti tuos, kurie užtikrina skaidrumą, – žurnalistus. Todėl šiandien pateikėme rekomendaciją dėl geresnės žurnalistų apsaugos.

Ir stabdysime tuos, kurie kelia grėsmę žiniasklaidos laisvei. Žiniasklaidos kompanijos nėra tik paprastos verslo įmonės. Joms nepriklausomumas yra būtinas. Todėl Europai reikia teisės akto, kuris tokį nepriklausomumą užtikrintų.

Būtent tokį **žiniasklaidos laisvės teisės aktą** pateiksime kitąmet.

Nes gindami savo žiniasklaidos laisvę, giname ir savo demokratiją.

Išvada

Gerbiamieji Parlamento nariai,

puoselėti Schumano Europos idealą, apie kurį kalbėjau, reikia nuolatos.

Ir neturime slapstyti nuo savo nenuoseklumo ir netobulumo.

Tačiau, kad ir kokia netobula, mūsų Sąjunga yra ir žaviai unikali, ir unikaliai žavi.

Tai Sąjunga, kurioje mūsų *asmeninė laisvė* tuo stipresnė, kuo *stipresnė mūsų bendrija*.

Sąjunga, kurią formuoja tiek mūsų bendra istorija ir vertybės, tiek skirtingos mūsų kultūros ir perspektyvos.

Dvasinga Sąjunga

Bandyti rasti tinkamų žodžių šio jausmo esmei išreikšti nelengva. Lengviau jų pasiskolinti iš tave įkvėpiančio žmogaus. Todėl šiandien čia pakviečiau garbės viešnią.

Daugeliui jūsų ji galbūt žinoma – tai šią vasarą mano širdį užkariavusi **aukso medalininkė iš Italijos**.

Bet veikiausiai jūs nežinote, jog tik balandį ji sužinojo, kad jos gyvybei gresia pavojus. Atlikus operaciją, ji nepasidavė ir atsigavo.

Ir, išrašyta iš ligoninės, vos po 119 dienų laimėjo paralimpinių žaidynių auksą.

Gerbiamieji Parlamento nariai, pasveikinkime **Beatričę Vio**. Bebė įveikė tiek daug, būdama tokia jauna.

Jos istorija – tai istorija apie tai, kaip *įveikti bet kokius sunkumus*. Kaip sėkmę atneša talentas, atkaklumas ir nepaliaujamas pozityvumas. Ji – savo kartos atspindys: lyderė ir kovotoja už tai, kuo tiki.

Ir visa tai jai pavyko pasiekti, nes ji tikėjo, kad, *nors atrodo neįmanoma*, tai gali būti padaryta. *Se sembra impossibile, allora si può fare*.

Tokia dvasia vadovavosi Europos steigėjai ir tokia **dvasia vadovausis kita Europos karta**. Pasisemkime įkvėpimo iš Bebės ir visų kitų jaunuolių, kurių dėka mes kitaip imame suvokti, kas yra įmanoma.

Kurie mums rodo, kad įmanoma būti tuo, kuo nori. Ir kad įmanoma *pasiekti* tai, kuo tiki.

Gerbiamieji Parlamento nariai:

Tokia yra Europos *dvasia*.

Tokia yra Europos *ateitis*.

Įkvėpkime visi jai stiprybės.

Tegyvuoją Europa!